

Byablaskan

Nr 2 maj 2009 • Sundoms informationstidning

Nya förskolan invigd
Sid. 12-13

Sundom

Svensk mästare i brottning

Sundomstjejen Jenny Larsson

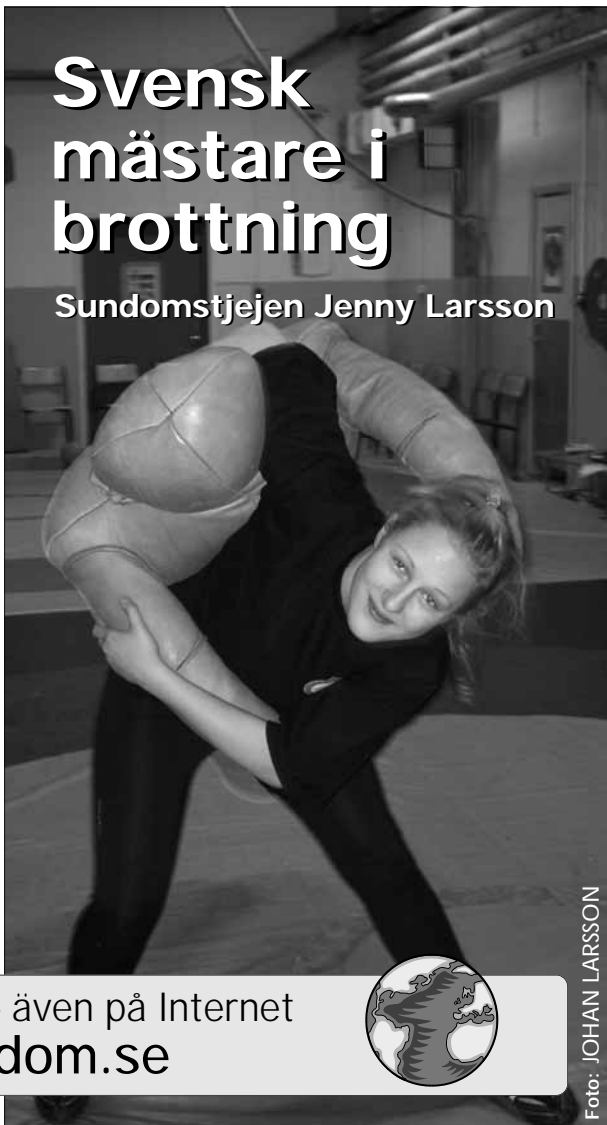

Foto: JOHAN LARSSON

Byablaskan – även på Internet
www.sundom.se

Innehåll

Redaktören har ordet	2
Jenny, vår nästa Ida-Therese?	3
Mårdhunden	4-5
Birks betraktelser	6-7
Utflyttade Sundomsbor	8
Handla hemifrån Sundomsbor åtalas	9
Köpa snökoter... Solrostävlande i hela landet	10
Dialektrutan.....	11
Nya förskolan invigd	12-13
Hembygdsföreningen 10 år	14-15
Syföreningen	15
Skidtävlingen	16-17
Praktikdag för skoterförarbevis	17
Älgtornsbygge och herrmiddag ..	18-19
After work med pjäxdans	19
Föreningsinformation	20-21
Kluriga rutan	22
Städlista för bygdeården	23
Anslaget Nyfödda.....	24

Redaktören har ordet

Ja, vad var det jag sa förra gången? I Sundom händer det stora saker och då menar jag verkligen STORA saker den här gången. Sundomstjejen Jenny Larsson, 14 år, har tagit guld i Ungdoms-SM i brottning! Nu har vi någonting att vara stolta över här i Sundom. Men framförallt är det säklart Jenny som ska vara riktigt stolt över sig själv. Stort grattis! (Sid. 3.)

Det är tydligen här dom växer upp, dom stora talangerna alltså. På det sättet är det bra att man satsar från början. Den nya förskolan i Persön är nu invigd. (Läs på sidan 12-13.)

Inför det här numret av Byablaskan har det rasslat till i mejlboxen från läsare från olika delar av landet. Byablaskan sprider sig och det är inte bara vi i Sundom som läser den. Vi har dessutom nästan lika många prenumerationer. I och med att tidningen ligger ute på vår hemsida också, så kan vem som helst i världen läsa om vad som händer här i Sundom. Det är roligt att utflyttade Sundomsbor hör av sig. Hoppas att fler gör det. (Sid. 8.)

Nä, nu ska jag ut i värsoleen och njuta lite och se hur mycket snö som smält sedan igår.

Ha nu en riktig härlig vår och sommar så hörs vi igen till hösten i en ny och förhoppningsvis fullspäckad Byablaska!

KRISTINA SANDMAN
byablaskan@sundom.se

Jenny, vår nästa Ida-Therese?

Text: ANNELIE JOHANSSON • Foto: JOHAN LARSSON

Vi säger ett STORT grattis till Jenny Larsson, som den 15 mars 2009 tog SM-guld i brottning under Ungdoms-SM i Helsingborg. Jenny deltog i klass – kvinna ungdom 70-76 kg. Det är första året som Jenny fick delta i SM. Man får delta fr.o.m. det år man fyller 15 t.o.m. 17 år. Det var fyra deltagare i Jennys klass. Jenny var yngst och hon blir 15 först i augusti! Hon mötte bl.a. fjolårets SM-silvermedaljör, Anna Svensson från Västerås, som är 17 år gammal. Jenny vann alla tre matcherna på *fall! En smärre sensationsseger med andra ord, med tanke på hennes låga ålder!!!

Jenny började brottas i oktober 2004 i Råneå Brottarklubb. Hon tränas där av Tomas Karlsson. Det är träning tre gånger i veckan i brottarlokalen på Tallhedsvägen i Råneå. Jenny gillar att träna och tränar mycket! Utöver brottningen så konditionstränas hon en hel del. Hon brukar springa, åka skidor och gå på crosstrainer. Även en del styrketräning brukar hon och pappa Johan träna i Bygdegården.

För att "bara" ha brottats i knappt fem år har Jenny en imponerande meritlista eller vad sägs om guld 2007 och dubbla guld 2008 i Norrländska mästerskapen. I Skol-DM har hon

2004 och 2005 silver och 2006-2008 guld. 2005 och 2006 vann hon GP-Priset. Ett pris för mest tagna poäng under ett år och nu kan hon då dessutom titulera sig Sverigemästare!

Om Jenny har någon svaghet i brottningen så är det tekniken, då hon inte tränat i så många år, men det tar hon igen på sin styrka och tjurighet!

Det blir långa resor och många nätter på hotell, då dom flesta tävlingarna är söderut eller i våra grannländer. Hon har brottats i bland annat Köpenhamn, Narvik, Göteborg, Västerås, Helsingborg och Sandviken. Till dom flesta tävlingarna flyger hon eller åker tåg. Det är Råneå Brottarklubb som oftast ordnar med flyg och boende till henne och en förälder.

Under Soft Touch Open i Göteborg den 24-26 april kommer landslags-tränaren Fari Borzbarsari att kolla på Jenny. Till länslaget är hon redan uttagen och den 2-3 maj så är det Kalottkampen i Narvik. Länderna som deltar är Sverige, Norge, Finland och Ryssland, med en person från varje land, i varje viktklass. Vi säger, Lycka Till Jenny och håller tummarna!

*Fall= Man har fått ner någon på rygg eller på skuldrorna. Båda skuldrorna skall vara nere i mattan tills domaren blåser av matchen.

Mårdhunden – hotet från fjärran östern

Under våren har en stor informationskampanj om mårdhunden ägt rum i Norrbotten. Från Naturvårdsverkets sida anses mårdhunden som ett stort hot mot den svenska faunan och florán. Sverige har skrivit under konventionen om biologisk mångfald, där det framgår att vi har förpliktigt oss till att förhindra införsel av främmande arter, och kontrollera och utrota främmande arter som kan störa våra ekosystem, livsmiljöer och inhemska arter. Mårdhunden härstammar från de östra delarna av Asien och har spridit sig till Europa efter att ha planterats ut som pälsvilt i det före detta Sovjetunionen. I Finland finns numera mårdhunden i ett mycket stort antal, och det är därifrån vi kan vänta oss en invasion.

Den 7 april, hölls en föreläsning i Sundoms bygdegård. Kjell Brännström, högstadielärare i Råneå, och känd jaktskribent var den som höll i trådarna. Ungefär tjugo personer kom för att lyssna om det minst sagt speciella djuret, som bland annat kan spela död när den känner sig riktigt trängd.

Mårdhundens storlek är som en räva,

Kjell Brännström höll i föreläsningen.

men väger ungefär dubbelt så mycket på senhösten då den lagt på sig fettreserver inför vintern. Mårdhunden har en karakteristisk ansiktsmask, med svarta teckningar runt ögonen. Huvudet och främre delen av nosen är för övrigt ljus. Pälsen är brun till guldbrun med mörka markeringar över och runt skuldrorna och längs sidorna. Mårdhundens roll som *predator kan bli betydande, speciellt kring våtmarker, då den är väldigt duktig på att simma och dyka.

Persöfjärden, är ett ekosystem som skulle ligga risigt till om mårdhunden etablerade sig där, säger Kjell Brännström.

Dessutom är mårdhunden enligt Kjell, en smittospridare av rang. Finland hade ett rabiesutbrott i slutet av 1980-talet, vilket berodde på mårdhunden. Mårdhunden är den bästa spridaren av rävska, då den tycks ha utvecklat en form av resistens mot skabbdjuret och inte insjuknar själv.

Reproduktionen är mycket hög hos mårddunden, och det i kombination med att den är konkurrenskraftig – den äter allt, som t ex kråkan, vilket gör den till en mycket framgångsrik art. Det enda positiva för norra delen av Sverige, är att mårddunden inte är anpassad för ett klimat med kyla och snö. Största hotet mot Sverige är om djuren tillåts vandra in över gränsen och att de sedermera sprider sig till södra delen av Sverige. Där är livsmiljöerna optimala, och på en tio års period med föryngringar skulle hela sydsverige vara fullständigt överbelamrat med mårddhund.

Just nu pågår ett mårddundsprojekt där representanter från Jägareförbundet, och Sveriges Lantbruksuniversitet spårar upp mårddundar och förser dem med sändare. Av säkerhetsskäl steriliserar man de sändarförsedda mårddundarna. Sedan när mårddundarna letar upp nya ”friska” individer och bildar par, spårar man upp dem i grytet och avlivar dem.

Mårddunden är ett lovligt jaktbyte året om, och om vi ska vinna det ekologiska kriget, krävs ett enormt engagemang från alla, avslutar Kjell Brännström.

Åhörarna fick även se och titta närmare på ett berett mårddundskinn. Hermansson, från Mjöfjärden påstod att de sett en mårddhund stryka kring hönshuset i Mjöfjärden, kring julhelgen.

Om du stöter på en mårddhund eller spårtecken som du tror kan vara en mårddhund bör du snarast meddela detta till Jägareförbundet i Norrbotten. Ansvarig för mårddundsprojektet är Niklas Lundberg. Telefon: 0920-23 18 00.

Text och foton: GÖRAN WIKSTÖM

*Predator= Djur som livnär sig genom att döda och äta andra djur.

Ungefär 20 personer kom för att lyssna på Kjell Brännströms föreläsning om mårddunden.

Birks betraktelser – nytt från hagen

Text och foto: MONA-LISA NILSSON

Här kommer en rapport från läget i hästhagen. Jag trodde att jag skulle kunna berätta om min årsdebut i detta nummer av Byablaskan, men ack så är inte fallet. Det har inte dykt upp någon lämplig proposition som passar mig ännu, d.v.s. ett lopp för mitt handicap, men i maj ska det bli av om jag nu får behålla hälsan och humöret.

Kommande lopp

Det första loppet är i Skellefteå den 4 maj, för hästar som tjänat upp till 200 000 kr. Det blir autostart, d.v.s. med startbil. Det är ingen fördel för mig eftersom jag kan bli lite för ivrig just när bilen drar ifrån och hux flux kan galoppen komma!

Nästa lopp, också Skellefteå, 15 maj är en lite annorlunda historia. Det är

ett s.k. montélopp, med det menas att man slipper vagnen men i gengäld måste man ha en människa på ryggen. Det har jag aldrig gjort förut och dessutom måste jag kvalas in till det innan. Vi har tränat lite här hemma på vägarna, men... jag vet inte om jag tycker det är så roligt, så vi får se om det alls blir av.

Den 19 maj finns ett lopp i Boden för hästar som tjänat 300 000 med 20 meters tillägg för de som har över 200 000 kr. Min summa är 153 900 kr, så det är en hyfsat lämplig uppgift. Jag har 20 meters försprång på de som är snabbare i fötterna.

Livet lunkar på

I övrigt har det inte hänt så mycket sen sist. De unga hästarna tränar på att lära

sig gott uppförande och min systerdotter har varit på besök till vår hästdoktor Anna och blivit lite hjälpt med några ömmande leder. Hon ska på återbesök för en koll att allt blivit bra igen innan hon återupptar träningen.

Vi har också fått vaccinationssprutor allihopa så att vi inte skall drabbas av hästinfluensa. Det måste alla travhästar ha annars får vi inte besöka travbanorna.

Längtar efter gröna hagar

Vi längtar efter det gröna gräset. Det går väldigt långsamt med våren. Snart kommer den tid när våra hagar blir så eländigt leriga och hemska att vi knappt vill gå ut på dagarna. Leran brukar nå nästan upp till knäna, fy så jobbigt!

Men nu är jag ju så gammal att jag vet att när det sen torkar upp, gräset börjar växa och solen värmer, ja då leker även hästlivet igen.

Vill tävla nu

Det är faktiskt lite synd att det dröjer så länge till min tävling. Jag känner mig i en otroligt fin form. Skulle vilja springa ikapp med de andra i morgon om det gick, men man får vackert vänta.

Om ni inte har något annat för er den där dagen i maj så kan ni göra ett besök på Peabtravet i Boden för att se mig tävla. Vi vill ha mycket publik till våra tävlingar. Första start är 18.20.

Hälsningar Birk

Hej! Jag heter Karina Eriksson och bor i Sundom.

Jag är utbildad frisk- och skönhetsterapeut och har startat egen salong i Luleå som heter Glad Fjäril, Kungsgatan 23.

Vi utför mer än 70 olika behandlingar. Ni kan boka SPA-dag för två-fyra personer. Vi säljer skönhets- och hälsoprodukter från Rosenserien, LCN SPA Orkide Line, Gili Amati...

Kungsgatan 23, Luleå
Tel. 0920-138 38, 070-217 43 28
www.gladfjaril.se

Öppettider: mån-fre 10.00-19.00, lör-sön enl. ök.

Jag kan även göra hembesök. Ring 0920-746 76

Fågelskådning i Sundom

**Lördagen den 2 maj
8.00 vid Bygdegården**

Utrustning

Cykel, kikare, fika och varma kläder.

Program

Sedvanlig cykeltur ner till Ronningen samt runt nedre Lakaviken. Liksom förra året kommer en mindre tipsrunda med enkla priser att anordnas.

Välkomna!

*Byautvecklingsgruppen
Jan-Axel Sundin*

*Mimmi och Maurits**Roger**Roland*

Foton: ROLAND LARSSON

Utflyttade Sundomsbor

Hejsan ni i Sundom! Jag heter Roger Larsson och bodde innan på Långholmen. Mina föräldrar (Maurits och Mimmi Larsson) hade, som det kallades då, KR-jordbruket där. Jag och pappa skötte det tills hans rygg pajade.

Mina föräldrar flyttade från Sundom runt 69-70. De hamnade så småningom i Skåne men kom tillbaka till Norrland på gamla dar och hamnade i Sundsvall. Mamma som fyller 90 nästa år bor fortfarande i Sundsvall, men pappa dog för 11-12 år sedan.

Jag jobbade kvar hos Erling och Gunny några år. Sedan skolade jag om mig till svetsare och reparatör. Jag jobbade i Boden ett tag.

Sedan flyttade jag till Landskrona där jag fortfarande bor. Jag kom till Landskrona 1974 och började då som reparatör på Supra, som det hette då.

Jag är omgift sedan 12 år och vi har tre barn.

Vi är fem syskon, Roland i Sundsvall, Viveca i Falun, jag i Landskrona, Lisbeth i Helsingborg och sladdbarnet Stefan i Markaryd.

Jag är född 1948 och är jämnårig med Kjell Johansson och Stig Eriksson. Min storasyster Viveca är jämnårig med Britt Sandman.

Jag tror att det var min bror som sände Byablaskan till mig för något år sedan. Tycker att det är mycket trevligt att läsa om hemtrakterna var gång tidningen kommer. Tyckte att det kanske vore kul för er att höra att den sprids över hela landet.

ROGER LARSSON, Landskrona

Red. kom. Även Rogers bror Roland har hört av sig och skickat bilder. De hälsar till alla som kommer ihåg dem!

Det är roligt för oss i Sundom att få höra av er utflyttade Sundomsbor. Vi ser därför gärna att fler hör av sig och lämnar sina hälsningar! Kontaktinformation hittar ni på sista sidan.

Redaktionen

Handla hemifrån

– Nu kör Coop ut till Sundom med dina matvaror

Jag har förhandlat med Coop och lyckats få med Sundom på deras utkörningsrutt!!

Vad innebär nu detta?! Jo, Coop på Storheden har sedan oktober 2008 e-handel på sitt sortiment, d.v.s. för en kostnad på 149:- så får man alla sina varor hem till dörren utan att behöva köa eller bära hem tunga matkassar

Helt underbart för en stor familj som vår. Tänk alla blöjpaket, pappersbalar, tvättmedelspaket, kattsand, hundmat och ALL mjölk... Man kan beställa allt från lösviktsgodis till stora pappersbalar. Färsksvarorna, typ kött

etc plockas från "baklagret" för att vi som kunder ska få det färskaste och med längst hållbarhet.

Ta en titt på www.butiken.coop.se/butiker/butik17. Man beställer enkelt på deras hemsida senast 24:00 dagen innan leveransdag, så kommer Samhall med dessa varor enligt deras utkörningsrutt man finner på Coops hemsida.

Tänk att slippa all storhandling med alla tunga varor och kunna åka och njuthandla istället.

MARIA WALLIN
Markusvägen 33

Citat ur: Norrbottens Kuriren 7 mars 2009, under rubriken "Kuriren för 50 år sedan".

Sundomsbor åtalas – fiskade på söndag

"Käll"-Axel Larsson var en av fiskarna och får hjälp att skaka näten av Fredrik Sundberg.

"Ett säreget mål kommer inom kort att handläggas i Gammelstad av häradsrätten. Det gäller strömmingsfiske. Två personer i Sundom har av landsfiskal B. Rutfors i Gammelstad åtalats för att ha fiskat på söndag. Detta är nämligen förbjudet. Anledningen är den, att fisken inte kan tas emot på helgdagarna av fiskförsäljningsföreningen, och den blir därmed förstörd. Säljes den en dag senare, anser man strömmingen inte hålla den kvalitet man har rätt att fordra."

Redaktionen

Köpa snöskoter är inte lätt för en sörlänning!

Under jul- och nyårshelgen skulle det ske, så var det bestämt. Vi skulle köpa en lite bättre skoter än vår gamla Yamaha 349 ET. Det blev noggranna studier på Blocket, besök på Yamaha Center, Kalix Maskiner och Artic Cat Center allt under sakkunnig ledning av Jan-Axel Sundin och med synpunkter och kommentarer från vår gode vän, "Backarnas" egen skoterexpert Mats Johansson.

Men det är inte lätt att komma från en landsdel där vi aldrig sett en skoter, än mindre använt oss av alla dessa speciella kodord. Skall det vara en luftkyld eller vattenkyld? För att inte tala om "mattan", skall det vara en bredbandare eller hur lång och bred skall "mattan" vara för att passa bäst?

Naturligtvis måste Du ha packbox! För att inte tala om handtagsvärmare. Det måste även gälla mig, sade hälftenägaren, som räknar sin plats som given bakom föraren.

När vi så äntligen beslutar oss för en Artic Cat Pantera så kommer alla varningar/invändningar från den samlade expertisen. Var priset för högt eller för lågt och stämmer verkligen mätarställningen?

Men nu har jag fått reda på att Mats kusin "P-A" äger en likadan skoter och kan glatt konstatera att om denne (genuine) Sundomsbo åker på en likadan maskin så kan väl inte både han och jag ha valt fel. Det var ett argument som bet!

KJELL NORDSTRÖM
Sundomsvägen 496

PS. Jag har hört att även Jonne Sundvall funderar på att skaffa skoter. Då kan Du få åka med mig och Jan-Axel till Kluntarna på mansläger!!!

Solrostävlande i hela landet...

Har sett på er hemsida, sundom.se, att ni haft en tävling där ni odlar solrosor så höga som möjligt. Det tycker vi också om att göra. Därför vill vi inbjuda er till att vara med i "Solrostävling 2009". Nu kan ni, samtidigt som ni har er egen tävling, också deltaga i en lite större tävling och jämföra er med övriga solrosodlare i landet. För att få veta mer om anmälan mm så besök hemsidan www.solrostavling.se. Hoppas att ni vill vara med under 2009! Vet ni fler som vill vara med så får ni gärna sprida och tala om det för dom. Ju fler som blir med desto roligare blir det. Med vänlig hälsning support@solrostavling.se tel. 0736-99 82 44.

JOHAN STENSMAR, Hässleholm

Dialektrutan

Att minnas

Detta är historien om Lina och Johan.

De hade levt i äktenskap i femtio år. De hade alltid mycket att göra men hjälptes åt. De hade ju hemmet att sköta om och så småningom barnen, som kom efter varandra, ganska många. De hade kreatur i ladugård och stall. Det var mycket arbete vintertid, men ännu mer om sommaren.

Till saken hör att Lina hade varit bekant, när hon var ung, med en pojke från Gemträsk. Det varade inte någon längre tid och bekantskapen tog slut när kärlekens ögon fäste sig vid Johan och det blev äktenskap i vanlig ordning.

Johan hade hört talas om Gemträskpojken. Han hade aldrig känt sej besvärad av vad han hört, men minnet härom satt kvar fastän han var gammal.

Och så hände det som är vanligt än i dag. Han fick besvär med sina tankar. Han kunde inte styra dem.

Så här gick det till: De var gamla båda två. Ibland kunde det hända, det som inte skulle hända, att Lina tappade något föremål, att hon spillde ut något kärl, att hon ramlade och mycket, mycket annat.

Varje gång kommenterade Johan: "Detta har Du för Gemträskarn Du hade innan vi gifte oss."

Vi kan inte tro annat än att slutet för Lina och Johan blev gott – och när slutet är gott så är allting gott.

Att minners

Hekkän jer historia om a Lina on Johan.

Dom hädd leva ini ektänskäpe i femti ar. Dom hädd allti mitji djera, män dom djölptäs at. Dom hädd jo häijmä so skull stjetes om, dom hädd so smaningom bana, ett voränder gåodä määk, dom hädd kreka ini feosä o ini ställä. He vär mitji djera o vöntärn o enno mäir o somarn.

Dill säkän hoir, att a Lina hädd viri bekänt, ner a vär äng, ve in pojk fra Djäimtresk. He vär änt nä laandj o he värt sleot ner tjälekan fick öga uppa`n Johan, o he värt ektänskäp i vännlj orning.

Hän Johan hädd hört tärilas om a Lina o Djäimtreskar`n. Hän hädd äldri hivi nä besver a nä, men hädd änt glömt ä fäst hän vär gämal.

O so hetä he so jer vännlit. Hän fick na greota besver ve tänkan. Ibländ fär om vortomänne.

Sökken djick ä dill: Neo väor dom gämal begge tu, o ibländ kot a het a Lina he so änt skull heet. Ho feeld ne näntäng, ho spilld eot nägä tjälär eller ho full o mitji, mitji ännä.

Vodar gääk kommenterä hän Johan: "Hedän hä do för Djäimtreskr`n do hääd firi ve djifte äss."

Ve kon änt träo ännä än att sleotä för a Lina on Johan värt gott – o da jer ällt gott.

INGVAR NILSSON

Persö Förskola

Foton: MINNA HERLIN och KRISTINA SANDMAN

”Nya” förskolan i Persön invigd

Ombyggt och nybyggt

Det är väl ingen som har undgått den förvandling som har skett med förskolan i Persön sedan förra våren? I december var allt klart. Barn och personal kunde äntligen flytta tillbaka till topmoderna lokaler. Nyrenoverat och utbyggt med en avdelning till, eller ”hemvisten” som det heter. Två avdelningar har alltså blivit till tre hemvisten. Veni, Vidi och Vici heter de – jag kom, jag såg och jag segrade. Det är ålderindelade grupper 1-5-åringar.

Skolans kök har också totalrenoverats och byggts ut. För att kunna

frakta maten mellan skolan och förskolan har man byggt en förbindelsegång emellan.

Utemiljön är visserligen inte klar ännu men vi har hört att den är väl genomtänkt och det kommer säkert att bli jättebra. Tills dess nyttjar barnen skolgården.

Duktig personal

Under byggnationen har barn och personal vistas i skolans lokaler. Det har varit små ytor och mycket barn och personal. Skolans barn fick också göra på sig för att alla skulle rymmas.

Glada Sundomspojkar.
Alvin, Ted och Melvin.

Mingel på Vidi.

Det har varit en provotid för alla inblandade men har kanske varit värt det trots allt. Tur att det finns så duktigt personal i förskolan och skolan som har grejat det här. Guldstjärna! Superbra jobbat och kämpat!

Invigning och öppet hus

Den 19 februari var det invigning och öppet hus av "nya" förskolan i Persön. Föräldrar och andra intresserade kunde komma och lära känna lokalerna. Köket hade bunkrat upp med tårter och annat tilltugg, så det blev RIKTIG fest. Barnen bjöd på finfin sång, så som bara barn kan. Föräldrar och övriga applåderade gladeligen och barnen bugade stolta för sig. Det var riktigt trevligt att vara där och titta på alla nya saker och rum som inte har funnits förut.

Här finns musikrum med scen och discolampor, byggrum och även andra olika rum/lärmiljöer anpassade för olika aktiviteter mm. Allt anpassat för barnens åldrar/mognad. Det finns även sandlådor med speciell sand för inomhusbruk, kojor och krypin, montrar för att synliggöra barnens arbeten och så något så modernt som

*SMART Boards.

Barnen visade stolta upp sina teckningar och andra kreaturer. Allt prydligt uppsatt och presenterat.

Stort tryck på förskoleplatser

I spartider som dessa känns det bra att man nu har satsat på Persö Förskola, som vi i Sundom också räknar som vår förskola. Till förskolans upptagningsområde räknas Smedsbyn, Börjelslandet, Sundom, Persön och Ängesbyn. Ängesbyn och Smedsbyn har varsin förskola. (För Smedsbyns förskola finns dock nedläggningsbeslut taget.)

Det är ett stort tryck på förskoleplatser i området och behovet av ett till hemviste i Persön finns. Ingen utdöende landsbygd här inte. I alla fall inte om man ser på barnafödandet i området.

Det är bara att gratulera att vi har fått en supermodern förskola!

KRISTINA SANDMAN, förälder

*SMART Board är en interaktiv whiteboard/skriftavla. Runt om i världen har whiteboards och blädderblock ersatts av SMART Boards.

Lekrum på Veni.

Sjungande barn.

Ordförande Else Britt Lindblom tar emot gåva av Vasa-Sundoms Bertel Sund.

Herbert, Else Britt och Ivan vid bokförsäljningen i Bygdegården.

Hembygdsföreningen firar 10 år

Så var det då dags för hembygdsföreningen i Sundom att fira 10 år 17-18 maj 2008. Firandet skedde i Bygdegården den 18 maj med servering av festliga smittar, annat bakverk och valfria drycker.

Där fick också publiken stifta bekantskap med revygruppen Kottarna från Bjurå med sina humorspäckade revynummer. Utställningarna av foton från föreningens hembygdsdagar och från utställningar av gamla föremål under år som gått fanns att beskåda och tilldrog sig uppmärksamhet. Där fanns också bilder från träffar med föreningens "vänort" Sundom i Vasa i Österbotten, vilka under åren hunnit

bli många. Bertel Sund höll ett anförande i Bygdegården och betonade hur viktiga sådana här träffar mellan folk och kulturer är inte minst för den minoritet, som de svensktalande i Finland utgör. Han gratulerade till de 10 åren och skänkte föreningen en tavla med bilder, som symboliserar livet i Sundom i Österbotten.

Flest nyfikna fanns nog vid bordet där böcker såldes. Där fanns nämligen en nyttgiven publikation. *Människor i Sundom. Första delen av 1900-talet*. Den är ett resultat av arbetet i en studiecirkel i Hembygdsföreningen under ledning av Thomas Rutström. Många Sundomsbor känner nog igen sina förfäder i den boken.

Sonja, Inga-Britt, Terttu och Ivan. Else Britt och Ella i bakgrunden.

Bertel och Tommy från Vasa-Sundom.

*Festligheterna i Bygdegården.
Längst fram Bertel och Tommy.*

Redan den 17 maj välkomnade föreningen de till 10-årsjubileet hitresta Bertel Sund med dottersonen Tommy från Vasa-Sundom till samkväm hos Else Britt Lindblom, där ett 20-tal medlemmar i föreningen bänkade sig för att äta hemlagade pajer, sallader och valfria drycker. Till kaffet och tårtan berättade Bertel från Vasa-Sundom om deras projekt och verksamheter i Bygdeföreningen.

PS. Bertel ringde vid hemkomsten och berättade att han funnit en mycket nära vän från sina hemtrakter i boken *Människor i Sundom...*, som han satte sig att bläddra i på färjan från Umeå till Vasa. Där finns på hemman nr 5 Sylvi Irene Mann. Hon är född i Molpe i Korsnäs inte långt från Sundom. Hennes hem låg nästgårds till Bertels morföräldrar och de hade varit goda vänner i uppväxtåren. Sedan skildes deras vägar och så finner han henne här gift med Gösta Daniel Johansson.

Text och foton:
ELSE BRITT LINDBLOM

Symöten i Sundom

Många tänker kanske att nu när Missionshuset är sålt, finns ingen andlig verksamhet kvar, men så är det inte. När Elvi Larsson ringde runt och frågade om någon var intresserad av symöten, fick hon många glada ja-svar.

Syföreningar har funnits i de flesta byarna och varit omtyckt. Numera är det svårt att få hjälp av en pastor eller präst, då deras tid inte räcker till. Nu är vi några som hjälps åt att hålla in mötena. Någon läser Dagens Lösen som inledning, någon har sökt ut sångerna, sedan läses några kapitler från en bok – under tiden är flitiga händerna i gång med handarbeten.

Efter cirka en timme är det dags för fika, smörgås och en godbit. Då kommer också samtalen i gång. Mötet avslutas med sång och bön.

Vi brukar träffas var 14:e dag kl. 12-14 i något hem. Nu tar vi sommaruppehåll men vi har för avsikt att återuppta träffarna till hösten. Alla som har tid och lust är välkomna.

ELLA HANSSON

Fakta om syföreningen

Syföreningen i Sundom började sin verksamhet troligtvis hösten 1907 när Hanna Hansson avslutat seminariet, enligt uppgift av Kristina Almqvist f. Johansson. Föreningen fortsätter ännu fast med färre deltagare.

ELVI LARSSON

Årsmötet i Bygdegården.

Text och foton: MATS FRÖLANDER

Skidtävling och årsmöte

Årets skidtävling genomfördes söndagen den 8 mars med god uppslutning av barn och dess föräldrar samt påhejade av mor- och farföräldrar. Korvgrillningen efter målgång var uppskattad.

Kl. 12.00 genomfördes årsmötet med saft/kaffe med dopp och prisutdelning för alla skidåkare.

Sundoms IF

Årets skidåkare.

Snart dags för start.

Gott med korv.

Samling vid krögarkurvan.

Skoter- förarbevis

Söndagen den 15 april 2009 samlades årets kull av elever inför praktikdagen för skoterförarbeviset. Uppkörningen genomfördes på Lakaviken. Efter genomförd uppkörning så blev det lunch vid Torrkölskojan.

En riktig skön vår och en glad sommar önskar vi er alla!

Furufjärdens Skoterförening

Text och foton:
MATS FRÖLANDER

*Nu är det snart min tur...
Kristoffer, Erik och Martin.*

*Samling vid
Bygdegården.*

Älgtornsbygge "uppi Olas".

Text och foton: MATS FRÖLANDER

Älgtornsbygge och herrmiddag

Ett tjugotal älgjägare samlades lördagen den 4 mars för att bygga nya älgtorn inför höstens älgjakt. Älgtornsbygget fortlöpte i snabb takt.

Klockan 12.00 så blev det lunch i Bydegården som bestod av ärtsoppa med tillbehör. Sedan var det dags att köra ut 11 nya älgtorn på Sundomskogen där vår förhoppning är att skogens konung kommer att passera under höstens älgjakt. Klockan 17.00 var bastun varm. Älgjägarna och byns

övriga herrar samlades till skönt bad med tillhörande dryck. Middagen var klar kl. 19.00. Den bestod av älgköttsgryta, ris och sallad mm som kockarna Roger Strand och Peter Olofsson hade tillagat med stor omsorg och gott hjärta.

Ett stort tack till alla som genom sina tjänster och gåvor gjorde detta till en trevlig dag.

Jaktlaget

Här går det undan...

*Är det aldrig lunch, undrar Joel??
Det skall bli gott med mat!*

*Mums... Det här har Peter Olofsson
och Roger Strand fixat bra!*

Påskkäringar utan kvast.

Text och foton: MATS FRÖLANDER

After work med pjäxdans

Under vintern så har Sundoms IF genomfört After work med pjäxdans ute vid hockey-/fotbollsplan.

Uppslutningen har varit god. Sundoms IF vill framföra ett stort tack till alla besökare/pjäxdansare samt önska alla medlemmar och bybor en riktig skön vår och sommar.

Sundoms IF

After work utanför Bygdegården.

Sundom

Styrelsen för Sundoms Byautvecklingsgrupp 2009

Gunilla Ståhl, ordförande
0920-746 90, 070-367 46 90

Lars Brännström, kassör
0920-745 93, 070-540 39 89

Petra Wennberg, ledamot
0920-747 20, 070-372 33 05

Robert Hansson, ledamot
0920-746 96, 070-547 94 83

Elisabeth Nilsson, ledamot
0920-746 46

Andreas Östling, ledamot
0920-747 27, 070-689 45 51

Carl-Göte Lindström, ledamot
0920-990 03, 070-581 56 41

Mona-Lisa Nilsson, ledamot
0920-746 60, 070-657 98 86

Kenneth Nilsson, ledamot
0920-745 59, 070-634 69 00

Sundom

Styrelsen för Sundoms Bygdegårdsförening 2009

Rolf Höglund, ordförande
0920-746 90

Maria Nordgren, sekreterare
0920-745 37

Göran Johansson, kassör
0920-745 96

Ann-Catrin Östling, ledamot
0920-745 04

Annelie Johansson, ledamot
0920-745 77

Åsa Johansson, suppleant
070-365 47 18

Kristina Sandman, suppleant
0920-745 55

Jenny Ekebro Östling, programråd
0920-747 27

Gerd Johansson, bitr. programråd
0920-745 96

Ungdomsråd:

Johannes Jonsson, 0920-745 45

Alina Nordmark, 0920-746 30

John Frölander, 0920-747 77

Hembygdsföreningens våffelfest

Våffelfesten blir som vanligt i juli, preliminärt den 12 juli. Håll utkik efter kommande information på byns anslagstavlor.

Efterlysning av festfixare till vår festkommitté

Känner DU/NI för att jobba i vår festkommitté så ring ordförande Tomas Johansson 747 12.

(Bättre att fördela arbetsbördan på fler, än att få skall bära hela arbetsbördan)

Bingolotto

Bäste bybo! När du tänker köpa en Bingolott, då hoppas Sundoms IF att **DU** köper den av **oss!** På så sätt kan DU stödja vår verksamhet. Köp eller boka dig för en bingolott hos ombuden Stig-Ola Nordmark 746 30, Tomas Sjöholm 745 10 eller kassören Mats Frölander 747 77. Bingolotter säljes enda fram tills programmet börjar på TV4+ eller i TV4.

Övriga lotterier

Föreningstriss 40:-/lott, 2 spel. Finns hos kassören och vid arrangemang.

Friskvårdlotteriet

Vinnare för **januari** 2009 är: 1:a pris: Linnéa Rönnbäck, 2:a pris: Laila Östling, 3:e pris: Mats Frölander och 4:e pris: finns ingen. Vinnare för **februari** 2009 är: 1:a pris: Linnéa Rönnbäck, 2:a pris: Mats Frölander, 3:e och 4:e pris: finns ingen. Vinnare för **mars** 2009 är: 1:a pris: Laila Östling, 2:a pris: Linnéa Rönnbäck, 3:e och 4:e pris: finns ingen. Sundoms IF hoppas att fler lämnar in sina startkort och deltar i friskvårdslotteriet, för vi vet att byborna är duktiga på att aktivera sig SÅ DU glöm in ta att fylla i ditt startkort. Behöver du startkort kontakta Mats Frölander 747 77 så kommer det i din brevlåda.

Träningsoveraller

Nya träningsoveraller finns att köpa: Storlekar 150-170, S, M, L, XL, XXL. Kontakta kassören Mats Frölander 747 77, 070-396 49 97.

Sundom

Får på sommararbete här i Sundom

Vill Du ha får som hjälper till att röja sly hos Dej i sommar? Ta kontakt med Byautvecklingsgruppen så ordnar vi ett möte med färgare från Persön.

Badstrandsstädning

I mitten av juni är det dags att städa badstranden. Håll utkik efter anslag.

Kluriga rutan

Fem man i en båt

Fem personer ror på en liten sjö och det är ont om plats för benen med så många i båten. Då de kommit ut nästan mitt i sjön, ser en av dem, att det ligger ett stort cementblock mitt i båten. Det är helt klart, att man skulle haft mycket bättre plats för benen, om blocket inte funnits där. Med gemensamma ansträngningar får de också blocket över kanten och ner i vattnet med ett plask. När blocket kastats i sjön, kommer vattnet i sjön då att sjunka, stiga eller vara oförändrat???

Efter regn kommer sol

Den 7 juli 1934 drabbades Paris av en fruktansvärd storm. Vid midnatt kom ett riktigt skyfall. Är det möjligt att det var strålände solsken i Paris 72 timmar senare???

Lösningarna till klurigheterna presenteras i nästa nummer av Byablaskan. Lämna gärna era svar till Lars Brännström, 745 93 eller 74593@sundom.se, Utmana varandra! Här kommer lösningarna på föregående klurigheter:

Svarta kråkan

Inga inlämnade svar var korrekta.

Tågets hastighet var 180 km/tim och pilens fart i motsatt riktning var 50 m/sekund. Det går 3600 sekunder på en timme. Så under en timme åker pilen 3600 gånger 50 meter vilket blir 180.000 meter, alltså 180 km/timme. Tåget åker undan med samma fart som pilen skjuts iväg från tåget, så pilens hastighet i relation till Generalen blir 0. General Blekansikte kommer att se en pil som faller lodrätt ned till marken.

Reptrick

Avståndet mellan de båda stolparna är naturligtvis 0 meter. Det går åt 1 meter lina från toppen av den ena stolpen ned till marken och 1meter upp till toppen av den andra. Linan är ju 2 meter.

Tågresan

Resan äger rum den 1 januari och den unge mannen hade födelsedag den 31 december, då han blev 20år. Det stämmer då att han var 19 år två dagar tidigare. Han kommer att bli 21 år innevarande år och alltså 22 år nästa år.

Städlista för Bygdegården

Turordningslistan för städningen i Bygdegården publiceras endast här i Byablaskan. Anteckna de datum som gäller för Dig. Instruktioner samt praktiska anvisningar finns anslagna i Bygdegårdens kök. Nycklar hämtar Du hos Nilserik Larsson, tel. 747 55. Nästa lista publiceras i oktober.

Hälsningar Sundoms Bygdegårdsförening

Vecka nr	Ansvariga	Telefon
18-19	Terese Isaksson & Kristoffer Lomgren Elisabeth Nilsson & Per Olov Rask	070-529 16 36 746 46
20-21	Tina Nilsson & Mattias Åkerström Kerstin & Rolf Segerlund	884 73 747 47
22-23	Fredrik Nilsson & Minna Herlin Göran Wikström	747 30 700 10
24-25	Niklas & Li Westman Annelie & Bengt Westling	747 11 745 87
26-27	Börje & Birgitta Nilsson Peter & Gunilla Olofsson	745 86 745 30
31-32	Tomas & Viktoria Johansson Urban Lindgren	747 12 747 70
33-34	Björn Bergfast & Susanne Nilsson Magnus Pekkala & Elisabet Johansson	745 50 745 70
35-36	Robert Hansson Thomas Ruthström	746 16 745 48
37-38	Per Nilsson Anders & Mona-Lisa Nilsson	746 20 746 60
39-40	Johan Larsson & Åsa Esko Anna Norstedt & Tobias Persson	746 02 070-675 82 01
41-42	Stig-Ola & Helene Nordmark Jörgen & Maria Jonsson	746 30 745 45

Kom ihåg! När Din städvecka är klar, ring till nästa på listan och påminn!

Viktigt! Vid vanlig veckostädning ska golven i stora salen och hallen "torrmoppas", EJ "blötmoppas". Om det blivit fläckar så tag bort dem med lite golvsåpa i vatten.

Anslaget

Vedröjning

Jag är intresserad av vedröjningsobjekt inom byn. Om du som markägare har lämpligt objekt så ring 747 77, 070-396 49 97 *Mats Frölander*

Vid eventuell uppvaktning på min 50-årsdag så håller jag öppet hus lördagen den 27/6 från kl. 15.00 i Sundoms bygdegård. *Mats Frölander*

Nyfödda

◀ En flicka, Vilma

Den 6 mars 2009 blev Vilgot storebror till Vilma och Backarvägens barnskara fick därmed ytterligare förstärkning.

Minna Kuokkanen & Jan Häggroth

En flicka, Cornelia ▶

2009-03-09 kl. 18.39

Längd: 51,5 cm

Vikt: 3895 g

Marie Högdahl & Håkan Wallmark

◀ En pojke, Liam

Erica Johansson och Anton Sundvall, Råneå, har fått en liten pojke som ska heta Liam. Han föddes den 23/3. Vikt 3200 g och längd 51 cm.

Stolt Farmor och Farfar, Lena och Johnny Sundvall

Nästa nummer av

Byablaskan

kommer ut

i oktober 2009.

Manusstopp 24/9-09.

• Utgivare

Sundoms Byautvecklingsgrupp
Ordf. Gunilla Ståhl, tel. 746 90

• Ansvarig utgivare

Prenumerationsansvarig

Lars Brännström, tel. 745 93

• Redaktör

Textredigering/Layout

Kristina Sandman, tel. 745 55

• Tryck

Luleå Kommun, Reproavd.

• Prenumeration

50:-/år

(Gratis för bofasta i Sundom.)

• Annonsering

Helsida 800 kr

Halvsida 400 kr

Kvartssida 200 kr

(Gratis för föreningar och privatpersoner i Sundom.)

• E-post

byablaskan@sundom.se

**Bokning av
Sundoms bygdegård**

**Nilserik Larsson
0920-747 55**